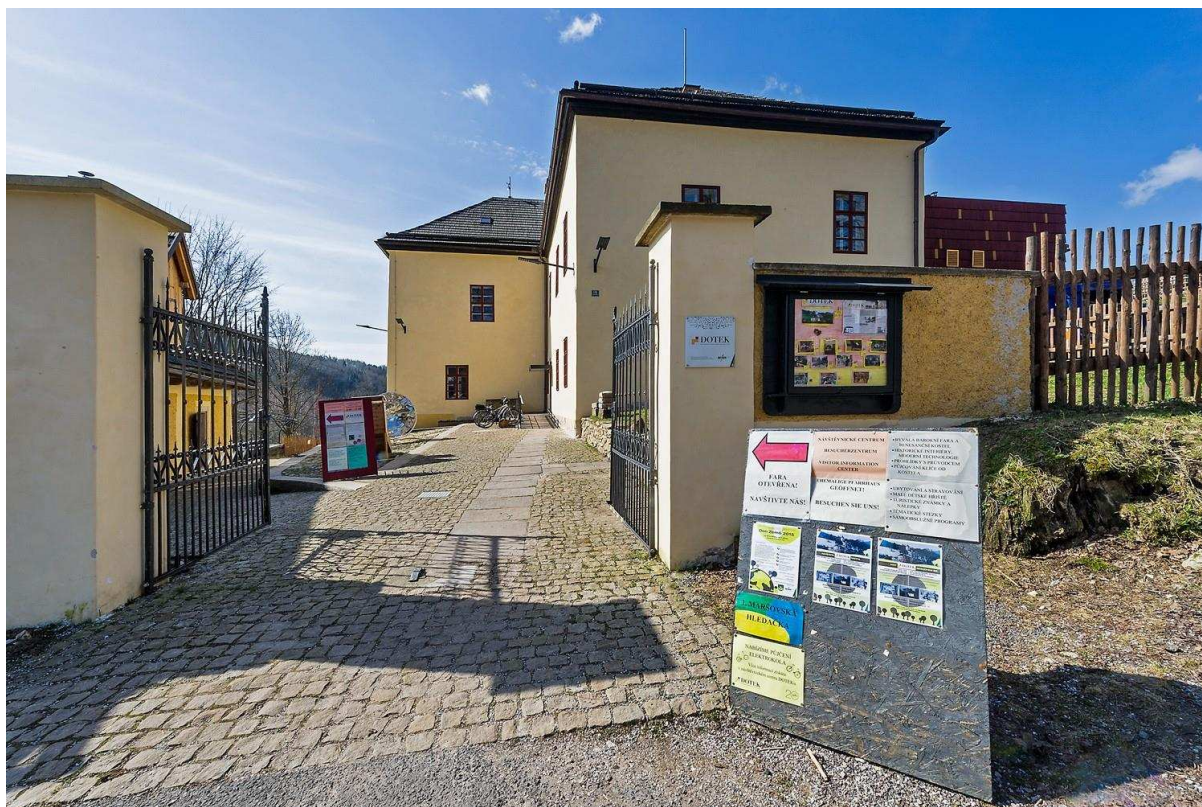

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.

Výroční zpráva 2016

Představujeme SEVER

Jde nám o věc - Jde nám o svět

SEVER Horní Maršov, o.p.s. byl založen Střediskem ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše (*1994) v roce 2012 pro pokračování a rozvíjení činností fungujících pod značkou SEVER od roku 1994 a je součástí konsorcia SEVER, jehož dalšími členy jsou kromě této společnosti a zakládajícího spolku i Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice o.p.s. (*2012) a Středisko ekologické výchovy SEVER Hradec Králové o.p.s. (*2012) Konsorcium funguje jako seskupení samostatných a soběstačných jednotek s vysokou mírou vzájemné solidarity a podpory, které spojuje je značka, historie, poslání a služby.

Posláním Střediska ekologické výchovy SEVER je usilovat o prohloubení odpovědného jednání vůči přírodě a planetě i mezi lidmi navzájem a směřuje k udržitelnému životu prostřednictvím výchovy a vzdělávání, založených na „5P“:

- prožitku
- praktické činnosti
- participaci
- přímém kontaktu se světem okolo nás
- propojení různých oborů

V naší práci hrají klíčovou roli tyto **hodnoty**:

- udržitelnost (uvnitř i navenek - ve fungování organizace i okolního světa)
- příroda (příroda jsme my)
- vztahy (mezi lidmi, lidmi a přírodou, v přírodě)
- porozumění – vzdělávání/učení se, poznání, moudrost, naslouchání
- odpovědnost

Naším hlavním cílem je výchova, vzdělávání a osvěta pro děti, mládež a dospělé zejména v oblasti ekologické/environmentální výchovy, vzdělávání, osvěty a poradenství a výchovy, vzdělávání a osvěty pro udržitelný rozvoj.

Mezi naše hlavní činnosti patří vzdělávání dětí, mládeže, pedagogických pracovníků, dalších profesních a zájmových skupin i veřejnosti, pořádání osvětových a dobrovolnických akcí, realizace projektů, zaměřených na životní prostředí a péči o krajinu. Svůj program realizujeme na místní, krajské, celorepublikové i mezinárodní úrovni.

Společnost Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s. je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností vedeným Krajským soudem v Hradci Králové. Sídlo SEVERu je v objektu památkově chráněném objektu bývalé fary v Horním Maršově, citlivě zrekonstruované na ekologicky šetrný dům - v domě DOTEK (Dům Obnovy Tradic, Ekologie a Kultury) na adrese Horská 175, Horní Maršov 542 26

IČO: 28831055 DIČ: CZ28831055

Bankovní spojení: číslo účtu 252 811 002 vedeného u Československé obchodní banky, a.s.

Webové stránky: <http://sever.ekologickavychova.cz/sever-horni-marsov/ops/>

V roce 2016 se společnost stala plátcem DPH.

Vzděláváme děti a mladé lidi, žáky a studenty ve školách i ve volném čase

Základním, středním a mateřským školám nabízíme **krátkodobé i pobytové ekologické výukové programy** zaměřené na ochranu a poznávání přírody, ochranu životního prostředí, udržitelný rozvoj a udržitelný způsob života. Školy tyto programy využívají při výuce zejména při naplňování průřezových témat jako je Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova,

Nově vytvořený program „Příběh krkonošské zručnosti aneb co uměl malý Josífek před sto lety a co umíš ty dnes?“ hravou formou přibližuje využívání místních přírodních zdrojů v minulosti i současnosti - stará krkonošská řemesla (hlavně dřevařství a sklářství) a současné regionální výrobky a jejich význam. Klade důraz na vyzkoušení různých postupů (např. ruční výroba papíru, másla), pochopení, jakou obživu umožňovalo místní prostředí před sto lety, a seznámení se současnými regionálními výrobky, jejich značením a výhodami. Součástí je výroba malého dárku tradičními technologiemi.

Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech v rámci školních vzdělávacích programů. Vzdělávání dětí a mladých lidí se snažíme vést především formami založenými na prožitku, praktické činnosti, jejich vlastní participaci a bezprostředním kontaktu se světem okolo nás. Programy konsorcia SEVER ročně zažije několik tisíc dětí a mladých lidí.

Programy realizované SEVERem Horní Maršov v roce 2016:

Pobytové:

- 21 pro ZŠ v počtu 13 642,5 účastníkohodin
- 11 pro SŠ v počtu 8 048 účastníkohodin

Denní:

- 29 pro MŠ v počtu 674 účastníkohodin
- 68 pro ZŠ v počtu 2 616,5 účastníkohodin
- 2 pro SŠ v počtu 82 účastníkohodin

***Pobytový program “Vítejte v Krakonošově království”** je určen pro 1. stupeň ZŠ a pojat jako procházka po Krkonoších s jednotlivými tematickými dny. Žáci se v průběhu týdne setkávají s různými badatelskými úkoly - objevují jedinečnost krkonošské přírody, zkoumají zdravotní stav lesa, zahrají si simulační hru (při které zjišťují, jak správně zacházet se společnými zdroji), poznají, co je welfare zvířat a vyzkouší si využití a zpracování přírodních produktů či práci na zahradě.*

Na kontakt s přírodou byly zaměřeny **kroužky, víkendovky a tábory**: kroužek Hrátky v přírodě, 2 turnusy letního tábora „Malý tábor pro malé děti“, podzimní tábor i zimní víkendovka o netopýrech. Tyto činnosti podpořilo grantem MŠMT („V přírodě je co dělat po celý rok“) a Královéhradecký kraj („V přírodě se nenudíme“). Schůzky kroužku i většina táborových aktivit probíhá venku za každého počasí, velké díky patří dětem za práci odvedenou na farské zahradě.

Ve spolupráci s organizací INEX-SDA a v rámci projektu „Mladí pro Krkonoše, Krkonoše pro mladé“ podpořeného Královéhradeckým krajem se 1.–14.8.2016 uskutečnil **mezinárodní tábor pro mládež** v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK, zaměřený na životní prostředí a rozvoj šetrné turistiky v Krkonoších s účastníky z ČR, Polska, Itálie, USA, Číny. Účastníci absolvovali workshopy a terénní exkurze a zúčastnili se setkání s veřejností, kde představili své země. V programu byla i dobrovolnická práce při údržbě areálu DOTEK, úpravě veřejného prostranství a managementu luk v okolí.

Na SEVERu proběhly i **praxe pro studenty VŠ** v rozsahu 52 hodin.

Vzděláváme vzdělavatele a podporujeme školy a vzdělávací instituce

Klíčovými tématy, jimž se SEVER Horní Maršov o.p.s. nejvíce věnoval ve vzdělávání učitelů i dalších vzdělavatelů (lektorů, pracovníků v mimoškolním vzdělávání, DVPP apod.) a v podpoře škol a vzdělávacích institucí byla **místně zakotvené učení, výuka v přírodě a propojování environmentálního a globálního rozvojového vzdělávání.**

Místně zakotvené učení SEVER rozvíjí a v ČR propaguje **v rámci dlouhodobého programu „Škola pro udržitelný život“**, který funguje od r.2004 a zapojuje školy ze všech krajů České republiky (www.skolaprozivot.cz). V roce 2016 realizovaly tyto školy několik desítek místních praktických projektů, při nichž žáci pomáhali místu, kde žijí, a zároveň rozvíjeli své kompetence pro udržitelný život. Podpoře učitelů v rámci programu „Škola pro udržitelný život“ sloužilo kromě dosavadních materiálů i 11 uspořádaných seminářů pro účastníky programu i nové zájemce o něj, nově vydané metodiky a příklady školních projektů, konzultace, čtvrtletní elektronický newsletter „Škola pro udržitelný život“ a aktualizace webu www.skolaprozivot.cz. Pod záštitou ministra životního prostředí a ministryně školství proběhla v rámci programu 23. září 2016 v budově MZP v Praze **celostátní konference „Učíme se péči o místo – tvoříme svět který chceme“** s cca 100 účastníky z veřejné správy, škol i neziskových organizací. Rámecem praktických místních projektů škol jsou **globální Cíle udržitelného rozvoje OSN (Sustainable Development Goals – SDGs)**.

„Učíme se péči o MÍSTO – tvoříme SVĚT, který chceme!“

Celostátní konference o vzdělávání a Cílech udržitelného rozvoje OSN

PRAHA | Pátek 23. 9. 2016
Ministerstvo životního prostředí
místnost č. 959 | Vršovická 65, Praha 10

Konference je určena:
Učitelům a dalším vzdělavatelům, představitelům a pracovníkům veřejné správy i všem dalším zájemcům o oblast vzdělávání

Další rozvoj programu umožnilo několik podporovatelů.

Grant na projekt „Spolu si pomáháme, společně se vzděláváme aneb místně zakotvené učení v praxi“ od Nadačního fondu České bankovní asociace programu Kamarádi vzdělávání podpořil zejména využití metody místně zakotveného učení pro zlepšení motivace dětí z 1. stupňů základních škol k učení a zvýšení zájmu rodičů o výuku.

Grant z OP VVV na projekt „Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti“, na němž spolupracují vzdělávací centrum TEREZA, školské zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka Brno a Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, se zaměřuje kolegiální podporu pedagogů ze ZŠ a SŠ. Postupně se jej zúčastní 64 škol a přes 180 pedagogů, z toho třetina se bude ve spolupráci se SEVERem věnovat právě místně zakotvenému učení. Poskytne zkušeným pedagogům podporu, aby působili jako pedagogičtí lídři a interní mentoři na svých školách a v regionu. Ve školách vzniknou týmy pedagogů, kteří budou společně plánovat, navštěvovat se při výuce a reflektovat ji, rozvinou své zkušenosti s aktivními metodami výuky v přírodovědné oblasti a své dovednosti pro vedení a mentoring kolegů. Školy začnou fungovat jako centra kolegiální podpory nabízející vzdělávání, setkávání a podporu pedagogům z dalších škol.

Ze stejného zdroje je podpořen i další společný projekt „CIVIS: zaostřeno na občanské a sociální kompetence“, v němž SEVER rozvíjí místně zakotvené učení a program Škola pro udržitelný život. Realizují jej společně opět Lipka, Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, TEREZA, ale také Člověk v tísni, NaZemi, Univerzita Hradec Králové a Masarykova univerzita Brno. Projekt se zaměřuje na rozvoj kompetencí k sociálně a environmentálně odpovědnému chování. Prostřednictvím společenství praxe a akčního výzkumu ověřuje na 35 zapojených školách účinné metodické přístupy (vedle čtyř dalších právě místně zakotvené učení), podporuje sdílení zkušeností mezi učiteli z praxe a akademiky z VŠ, pojmenovává hladiny klíčových kompetencí a identifikuje bariéry bránící zavádění metodik do škol.

S postupy místně zakotveného učení a zároveň s metodou příběhové linie (Story Line Approach) pracuje i projekt **Školy pro šetrnou turistiku v KRNAP**, do nějž se zapojily čtyři skupiny žáků sedmých tříd ZŠ Komenského Trutnov, ZŠ Školní Vrchlabí a ZŠ Rokytnice nad Jizerou, celkem 60 žáků a 6 pedagogů. Žáci při úvodních výukových programech zjišťovali, jakým přínosem i zátěží je turismus pro Krkonoše a následně prakticky podpořili rozvoj udržitelné turistiky ve svém okolí – navrhli questy a stezky (<http://sever.ekologickavychova.cz/nove-krkonosske-stezky-vytvoreny-detmi/>). Projekt byl podpořen z Státního fondu životního prostředí.

Na **výuku v přírodě** byl zaměřen dvanáctidenní **školicí cyklus pro vzdělavatele Praktická péče o přírodní zahradu společně s dětmi** i významná součást podpory učitelů v Královéhradeckém kraji – každoroční, tentokrát **17. krajská konference EVVO**. Pod názvem „**Příroda pod okny**“ se konference zaměřila na význam kontaktu (nejen) dětí s přírodou, proběhla 7.-8. října 2016 a zúčastnilo se jí na 80 účastníků z kraje i zajímavých lektorů a hostů. Ve dvou sériích praktických dílen konference poskytla účastníkům informace a náměty pro výuku v terénu ve školách i v mimoškolním vzdělávání. Podobně byla zaměřena i 8. regionální konference pro pedagogy mateřských škol **Kapradíčko**, zajištěná v rámci krajské koordinace EVVO v Královéhradeckém kraji SEVERem Hradec Králové.

KAPRADÍ 2016 PROGRAM ANOTACE DÍLEN PŘIHLÁŠKA

17. setkání škol a institucí Královéhradeckého kraje zabývajících se ekologickou výchovou

KAPRADÍ 2016

KONZULTACE A PRAKTICKÉ DÍLNY

» PŘÍRODA POD OKNY «

TÉMA

PÁTEK – SOBOTA 7.–8. ŘÍJNA 2016

DOTEK – Dům obnovy tradic, ekologie a kultury, Horská 175, Horní Maršov

Motto

„Venku pak budiž u školy nejen volné místo k procházkám a společným hrám, nýbrž i nějaká zahrada, do níž by byli žáci časem pouštěni a naváděni těšit se pohledem na stromy, kvítí a bylinky.“

[J. A. Komenský, Velká didaktika]

Díky podpoře Libereckého kraje byla zahájena příprava dalšího ročníku projektu **Modelové klimatické konference**. V tomto projektu SEVER dále rozvíjí metodiku simulovaných žákovských konferencí, v roce 2016 byl projekt zahájen a probíhal výběr škol a úpravy metodiky, následně se žáci z 5 zapojených škol stanou delegáty jednotlivých zemí na simulované konferenci OSN o klimatu a budou vyjednávat mitigační opatření a adaptační opatření financovaná mezinárodním klimatickým fondem.

SEVER Horní Maršov pořádal **7. ročník specializačního studia pro školní koordinátory environmentální výchovy**, který v srpnu 2016 úspěšně dokončilo 27 absolventů z Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje.

Dalšími tematickými vzdělávacími akcemi pořádanými SEVERem Horní Maršov pro učitele byly semináře **Čtenářská gramotnost v environmentální výchově**, a **Mindfulness – prevence stresu, vyhoření a cesta ke zvýšení psychické odolnosti pedagoga**, pro lektory environmentální výchovy pak seminář **Modul 1 – Základní kurz environmentální výchovy pro pedagogy a lektory EV**.

Propagujeme ochranu životního prostředí a šetrnou turistiku

SEVER Horní Maršov o.p.s. spolupracoval v rámci konsorcia SEVER na pořádání osvětových akcí pro obyvatele i návštěvníky východních Krkonoších – např. oslavy Dne Země v Krkonoších, Férová snídaně, 14. ročník ekofestivalu pod širou oblohou DOTEKY, NAIFF – filmový festival o domorodých národech, výstava Místo mého srdce, Zahradní slavnost, Jablečná neděle, Vánoční pobejtek.

Celoročně byl zájemcům k dispozici denně otevřený infokoloniál (informační a návštěvnícké centrum a prodejna místních produktů) v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK. Infokoloniál nabízel informace, poradensví, místních produktů, zážitkové stezky a questy v okolí, a také průvodcovské služby – jednak po areálu bývalé fary, včetně interaktivní hravé expozice „Jak žít a přežít v přírodě i civilizaci“ a přírodní zahrady, jednak nově od srpna 2016 i ve znovuotevřeném sousedním kompletně zrekonstruovaném renesančním kostele..

Z programu Erasmus byly činnosti v interpretaci místního dědictví podpořeny grantem na projekt „Jak na interpretaci přírodního a kulturního dědictví“

Vytváříme podmínky pro ekologickou výchovu a vzdělávání pro udržitelný rozvoj

SEVER Horní Maršov o.p.s. na zakázku Královéhradeckého kraje v souladu s krajskou koncepcí a akčním plánem EVVO zajišťoval v roce 2016 činnost **krajského koordinátora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji**. PS podporou dalších členů konsorcia SEVER poskytoval široké spektrum služeb pedagogům, pracovníkům NNO, veřejnosti, veřejné správě a dalším skupinám, zajišťoval administraci **Poradního sboru pro EVVO**, nabízel konzultace a metodickou pomoc pro školy, střediska ekologické výchovy, obce, města a další zájemce, zabezpečoval přípravu a tisk **krajského bulletinu Ekoton, společného katalogu služeb EVVO v kraji a Kalendáře akcí pro veřejnost**, umožňoval školám zapojení do projektů, podporoval realizaci výukových programů středisky ekologické výchovy na území kraje, organizoval konferenci Kapradí a Kapradíčko, spravoval databázi EVVO a webový portál pro ekologickou výchovu (<http://www.ekologickavychova.cz/>). V rámci zakázky také SEVER připravil návrh **aktualizace Koncepce EVVO v Královéhradeckém kraji s výhledem do roku 2025 a navazujícího Akčního plánu**, které byly následně schváleny zastupitelstvem kraje.

Se SEVERem Hradec Králové o.p.s. jsme návazně na zakázku MŽP z roku 2015 spolupracovali na projednávání návrhu nového **Státního programu EVVO**, který byl v červenci 2016 schválen vládou ČR.

Ve spolupráci s Úřadem práce Trutnov jsme se zapojili do propagační akce **Týden vzdělávání dospělých**.

Děkujeme...

...členům správní rady:

RNDr. Jiří Kulich - předseda, Ing. Eliška Hájková - místopředseda, Bc. Lenka Hronešová, Mgr. Jakub Kašpar, RNDr. Blažena Hušková, Ing. Ivana Poláčková

... členům dozorčí rady:

Mgr. Dita Gollová, Silvie Vacková, Jana Kutáčková (od 31.3.2016)

... řediteli společnosti, kterým byl do 31.3.2016 Ing. Jaromír Kvasnička

... ředitelce společnosti, kterou se od 1.4.2016 stala Jana Kutáčková

... dalším pracovníkům, kteří v roce 2015 pracovali

- ve Středisku ekologické výchovy SEVER Horní Maršov o.p.s.: Šárka Škodová (Zákravská), Milan Škandera, Helena Radoňová, Tomáš Brabenec, Anna Kišková, Pavel Vojtěch, Eva Lučanová, Jana Kutáčková, Hana Kulichová, Monika Kosinová, Jaromír Kvasnička, Milada Dobiášová, Kateřina Kulichová, Jitka Bučková, Karin Kvasničková, Eliška Hájková, Jakub Vebr, Kateřina Simajchlová, Jiří Kulich
- na pracovišti v Horním Maršově v rámci konsorcia SEVER: Anna Čtvrtníková, Michaela Glovňová, Tomáš Hawel, Lucie Tomášková, Aleš Haták, Jáchym Škoda, Lucie Juříková, Iveta Trubačová

... dobrovolníkům!

... ostatním členům konsorcia SEVER:

Středisku ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše, Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice o.p.s. a Středisko ekologické výchovy SEVER Hradec Králové o.p.s.

... donátorům a dalším partnerům v rámci realizovaných zakázek a grantů:

Česká rozvojová agentura, Obec Horní Maršov, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, Nadační fond České bankovní asociace na podporu vzdělávání, Úřad práce ČR - pracoviště Trutnov, Správa KRNAP Vrchlabí, Tereza, Vzdělávací centrum, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, INEX-SDA, Makroils s.r.o.,

... všem ostatním, kteří s námi v roce 2015 spolupracovali!

Finanční část

viz přílohy

Finanční část

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ke dni 31.12.2016 (v Kč)

A. Náklady	Činnost hlavní	Celkem
Spotřebované nákupy celkem	82404	82404
Spotřeba materiálu	82404	82404
Služby celkem	2263327	2263327
Cestovné	30217	30217
Náklady na reprezentaci	1623	1623
Ostatní služby	2231488	2231488
Osobní náklady celkem	1906553	1906553
Mzdové náklady	1438588	1438588
Zákonné sociální pojištění	462321	462321
Zákonné sociální náklady	5644	5644
Daně a poplatky celkem	380	380
Ostatní náklady celkem	7407	7407
Jiné ostatní náklady	1866	1866
Náklady celkem	4260072	4260072
B. Výnosy		
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	1963966	1963966
Tržby z prodeje služeb	1963966	1963966
Ostatní výnosy celkem	46	46
Úroky	38	38
Jiné ostatní výnosy	8	8
Přijaté příspěvky celkem	664519	664519
Přijaté příspěvky (dary)	664519	664519
Provozní dotace celkem	1018004	1018004
Výnosy celkem	3646535	3646535
Výsledek hospodaření před zdaněním	-613537	-613537
Výsledek hospodaření po zdanění	-613537	-613537

ROZVAHA ke dni 31.12.2016 (v Kč)		
Aktiva	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
Krátkodobý majetek celkem	1009830	2791914
Pohledávky celkem	52763	1472694
Odběratelé	5000	913853
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem		27758
Dohadné účty aktivní	47763	534911
Krátkodobý finanční majetek celkem	955345	1317429
Pokladna	17060	23858
Účty v bankách	938285	1293571
Jiná aktiva celkem	1722	1792
Náklady příštích období	1722	1792
Aktiva celkem	1009830	2791914
Pasiva	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
Vlastní zdroje celkem	309132	-304404
Výsledek hospodaření celkem	309132	-304404
Účet výsledku hospodaření	369058	-613537
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	-59925	309132
Cizí zdroje celkem	700698	3096319
Krátkodobé závazky celkem	316829	3039819
Dodavatelé	72801	
Ostatní závazky	1722	2262
Zaměstnanci	122499	179316
Ostatní přímé daně	-2158	12199
Jiné závazky		10962
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	58377	185000
Jiná pasiva celkem	383869	56500
Výnosy příštích období	383869	56500
Pasiva celkem	1009830	2791914